

Wisseltongen

Wisseltongen

Hans Heemsbergen

Schrijver: Hans Heemsbergen
Coverontwerp: Hans Heemsbergen
ISBN: 9789465201085
© Hans Heemsbergen
Foto auteur © Erik van Straten

Dankwoord

Vanuit de grond van mijn hart bedank ik mijn vrouw Yolande Blessing voor haar liefde, de inspiratie, het geduld, de steun, de inhoudelijke en de redactionele suggesties.

Verder bedank ik mijn zus Leonieke Heemsbergen, mijn schrijfvriendin Leontine van Hemert en mijn vriendin Meriam Last voor het tegenlezen.

Dank ook aan Ronald van Wieren en Lex Schabracq voor hun vriendschap en geduld met mij door de jaren heen.

In memoriam

Tijdens het schrijven van deze Scandinavië trilogie overleed mijn vriend en één van de hoofdpersonen uit dit boek:

Anders Svensson †

Tevens overleden mijn tegenlezers:

Michiel van der Put †

Jacques Pennings †

Ben Jager †

en mijn inspirator tijdens het reizen en schrijven:

Jan Cremer †

Muziek

Muziek speelt een belangrijke rol in dit boek. Door de QR code te scannen krijgt de lezer toegang tot een playlist die het verhaal, in chronologische volgorde, ondersteunt.

Playlist Spotify

Youtube: Karlsøy i Troms, hoofdstuk: Zondig

WAARSCHUWING

Tekst- en datamining zijn niet toegestaan © Hans Heemsbergen

Inhoud

Proloog	
De Doffer	
Zondig	
Funen	
Lund	
Peps	
IKEA	
Beginnersgeluk	
De ego's	
Lot of God	
Linnéa	
Kasten	
Amsterdam	
Rompslomp	
Gerrit	
De wissels zijn gezet	
Appeltaart	
Achter glas	
Sporen in de sneeuw	
De Luchtplaats	
Goudhaantje	
Veni vidi Vespa	
Sneeuwwitje	
Tubruk	

1 Proloog

In zwak geelgroene licht beweeg ik de ontwikkelschaal rustig op en neer. Golfjes ontwikkelvloeistof lopen heen en weer over een velletje fotopapier en brengen haar beeltenis naar boven. Eerst de donkere partijen, de grote lijnen, daarna vullen grijzen de details. Ondanks het zwakke licht in mijn donkere kamer, zie ik nu al dat ze er anders uitziet dan ik me haar herinner. Haar gelaatstrekken zijn mooi, maar niet zo sensationeel als de fantasieën die ik soms nog over haar heb. Als er na enkele minuten geen veranderingen meer plaatsvinden op het fotopapier, pak ik haar afbeelding met een papiertang uit het bad, laat de ontwikkelvloeistof van haar afdruipe en leg haar kort in de bak met zuur ruikend stopbad. Met een andere tang pak ik haar weer op en leg ik haar in de bak met fixeer. Ik kan niet wachten het licht aan te knippen om haar portret te vergelijken met mijn herinnering. In de paar minuten dat ik moet wachten tot het fixeer zijn werk heeft gedaan en er licht over haar mag schijnen, bedenk ik dat dit de enige foto is die ik ooit van haar gemaakt heb. Een kiekje, geschoten met weinig flatteus flitslicht op een oud en nieuwfeest in "Galerie Sponz". Molly en ik waren twee van de veertig gasten. Tot het lot van een fotograaf behoort dat hij overal en altijd gevraagd wordt foto's van een belangrijke gebeurtenis te maken, ook bij dit feestje. In ruil voor mijn arbeid was de deelname aan het diner voor mij gratis, Molly

moest, net als alle andere gasten, het schappelijke bedrag van vijftien gulden betalen voor eten, drinken, muziek en korte, humoristische sketches. Omdat Lex alle gasten kende, heb ik hem de negatieven en de contactafdrukken van de reportage gegeven zodat hij de bestelde foto's kon laten afdrukken bij de HEMA. Een uitzoekerij waar ik een hekel aan heb.

Terwijl ik het licht aan doe, leg ik de foto in de spoelbak waar stromend water de fixeersouten van haar afspoelt en bekijk haar aandachtig. Op deze foto is ze nog blond. Dat de oogopslag van haar linker- en rechteroog verschillend is, zie ik nu voor het eerst. De vorm van haar mond is precies zoals ik me herinner. Met diezelfde mond gaf ze mij boos te verstaan dat ze genoeg had van onze knipperlichtrelatie en mij een egoïstische lul vond.

2 De Doffer

Hoog boven mij wiekte een politiehelikopter een doordringende brom over het centrum van de stad. Drukte, drank en drugs met hier en daar een verstoring van de openbare orde. Een Koninginnedag zoals ieder ander jaar. Vanwege die drukte was ik bijtijds van huis gegaan om deels per fiets, deels lopend, op tijd voor ons optreden in de Runstraat te zijn en mengde mij in de oranje rups van feestvierende mensen die zich door de nauwe straatjes van de Jordaan perste. Reeds licht beschonken van de Oranjebitter, gekleed in oranje kledij, prezen gelegenheidshandelaren jolig de inhoud van hun rommelzolder te koop aan tussen afwisselend vals viool of blokfluit spelende kinderen.

Gisteravond hadden we onze geluidsapparatuur aqI naar het café gebracht. Na ons succesvolle optreden van vorig jaar, speelden we ook deze Koninginnedag weer in café de Doffer met onze band The Closets. Na een korte soundcheck speelden we speciaal ter gelegenheid van Koninginnedag een skaversie van het Wilhelmus als openingsnummer. Toen ik na onze laatste set met een biertje aan de bar stond, kwam ze op me af en zei iets dat ik slecht verstond door de luide samenzang van boeren, burgers en buitenlui die met Hazes meezongen dat ze een beetje verliefd waren. Niet alleen haar gezicht leek op dat van een jonge Brigitte Bardot, haar hele

voorkomen was net zo aantrekkelijk, blond en jong. Ik was benieuwd wat ze me te zeggen had. Met mijn vinger wees ik naar het raam, in de hoop dat ze zou begrijpen dat we het bomvolle café moesten ontvluchten om elkaar te kunnen verstaan. Ze knikte en volgde mij naar buiten waar we te midden van de oranjegekte een plekje vonden op de vensterbank van het aanpalende pand van Gerda's bloemenwinkel.

'Wat spelen jullie leuke muziek, echt heel anders dan andere bandjes. Niet zo boos en heftig, gewoon vrolijk', zei ze.

'Dank je, dat is aardig van je. Hoe heet je?'

'Molly, Molly Lint', antwoordde ze.

'Wist je dat we hier zouden optreden of ben je hier toevallig?'

'Toeval bestaat niet', antwoordde ze en zette haar mond, waarschijnlijk onbedoeld uitdagend aan het flesje frisdrank dat ze mee naar buiten had genomen.

'Wil je een sticker van The Closets?'

'Nee, dank je, maar ik zou wel gitaar willen spelen zoals jij. Wil je me gitaarles geven?', vleide ze.

'Ja, leuk.'

Natuurlijk wilde ik haar gitaar leren spelen, al was het alleen maar om haar nog eens te zien.

Wat een hoogmoed dacht ik even later, iemand gitaarles geven terwijl ik zelf niet veel meer dan de basis van het gitaarspelen beheerste. Maar in het land der blinden is éénoog koning. Dat ons bandje veel gevraagd werd op feestjes en partijen, was zeker niet te danken aan mijn

gitaarspel, eerder aan het zingen van Ronald en mij. Onze stemmen kleurden goed bij elkaar, net als die van Paul en John. We speelden beatmuziek met ska invloeden. Een muziekstijl die wij Pretbeat noemden. En Molly had gelijk, we waren anders dan de vele bandjes die het publiek toe blaften dat er geen toekomst was voor onze verloren generatie. Wij zongen, net als The Beatles in het begin van hun carrière, over onbereikbare liefdes, jaloezie en onzeker zijn. Terwijl “Het is koud zonder jou” uit het café golfde, krabbelde ik mijn adres en telefoonnummer op een vochtig bierviltje. De punt van de ballpoint drukte diepe groeven in het vochtige viltje en deed de blauwe inkt uitvloeien in de fijne breuklijntjes. ‘Ik ben net zeventien geworden’, zei ze toen ik naar haar leeftijd vroeg.

‘Well she was just seventeen if you know what I mean’, zong ik voor me uit. De eerste strofe van “I saw her standing there” wat normaal gesproken ons openingsnummer was.

‘Wat kost een les?’

‘Ach, dat zit wel goed’, antwoordde ik, genereus door de drank en haar aantrekkelijke voorkomen.

Op de dag van haar eerste gitaarles hing er een verwachtingsvolle tinteling van ozon in de lucht. Ik had alle drie de ramen opengeschoven om mijn woning met nieuwe lente te vullen. De citroengeranium op het tafeltje naast het open venster, verspreidde haar frisse geur in mijn woonkamer en verdunde de penetrante tabakslucht van mijn shaggies. Ik

had mijn gedachten laten gaan over hoe ik zelf ooit gitaar had leren spelen. De basis had ik geleerd op de Volksmuziekschool waar ik van mijn ouders eerst naar toe moest voordat er geld aan een gitaar werd uitgegeven. Eén dag per had ik na schooltijd muziekles en leerde er blokfluit spelen en noten lezen. Pas een jaar later werd een gitaar aangeschaft, een Spaanse en geen elektrische en begonnen de onnoemelijke saaie gitaarlessen in een houten noodgebouw in Osdorp. Mijn linkshandigheid zette me gelijk op achterstand en de lust in gitaarspelen verdween al snel, ook al omdat ik met een Spaanse gitaar nooit een Beatle zou worden. Pas op de IVKO, mijn middelbare school, waar iedereen gitaar leek te spelen en ik bevriend raakte met Ronald, leerde ik op diezelfde stomme gitaar liedjes spelen die bij onze tijd hoorden. “The house of the rising sun”, “De nozem en de non”, “Meneer de president” en een blues schema in E. Bij gebrek aan beter, was ik van plan Molly diezelfde liedjes te leren spelen.

Stipt op de afgesproken tijd ging mijn deurbel. Op de overloop trok ik aan het touw de voordeur open en knipte het licht op het trapportaal voor haar aan. Als een blond engeltje zweefde ze lieflijk de trap op en landde voor mijn huisdeur.

‘Fijn dat je er bent.’

Stotend tegen de deurpost, door de gitaar die ze in een foedraal op haar rug droeg, kwam ze binnen. Na de plichtpleging of mijn adres makkelijk te vinden was, bood ik haar een zitplaats aan op de kussens op de vloer. Mijn halve

woning was karig ingericht met gevonden en gekregen spullen. Ik had slechts één stoel en een klein vierkant tafeltje waarop de citroengeranium stond. Eten, TV kijken en muziek maken met vrienden, deed ik op de gevonden bankkussens waarmee ik een zitje had gemaakt op het Perzisch tapijt dat ik van mijn ouders had meegekregen toen ik het huis uitging. Onhandig pakte ze haar Spaanse gitaar uit het foedraal, alsof het voor het eerst was dat ze een gitaar aanraakte.

‘Wat weet je al van gitaarspelen?’, vroeg ik.

‘Helemaal niets, ik heb de gitaar van mijn broer meegenomen.’

Ik nam de gitaar van haar over en stemde die met het oranje stemfluitje dat ik al had sinds mijn gitaarlessen op de Volksmuziekschool en ging in kleermakerszit tegenover haar zitten met mijn gitaar op schoot.

‘Eerst de namen van de snaren. E A D G B E. Een Aap Die Geen Bananen Eet’, bouwde ik mijn gitaarleraar van destijds na en liet iedere snaar even klinken.

Onwennig raakte haar slanke duim elke snaar aan.

‘De eerste en de laatste snaar klinken hetzelfde. Ach, natuurlijk, allebei een E.’

Ze liet nogmaals haar duim over de snaren gaan. Eerst van boven naar beneden en toen andersom. Ze keek me blij verrast aan toen ze geluid uit de klankkast toverde.

Ze was nog aantrekkelijker dan ik mij herinnerde, maar “Just seventeen”. Gelukkig kwam ze voor gitaarles en niet voor iets anders.

‘Zal ik je de akkoorden van “The house of the rising sun” leren? Daarmee beginnen de meeste mensen die gitaar willen gaan spelen, of wil je liever een blues schema leren?’

‘Wat jij denkt dat het beste voor mij is’, antwoordde ze.

Ik deed haar het A mineur akkoord voor. Ze probeerde haar vingers op dezelfde positie op de hals te zetten als ik haar voordeed. Toen haar vingers eenmaal op de snaren stonden en deze met haar rechterhand liet klinken, klonk het akkoord levenloos dof, alsof ze door een telefoonboek bladerde.

‘Probeer eens wat harder op de snaren te drukken.’

Met het puntje van haar tong tussen de tanden, kijkend naar haar vingers op de hals en een verbeterd gezicht drukte ze de snaren tegen de fretten. Dit keer klonken nog maar de helft van de snaren gedempt.

‘Goed gedaan, je hebt talent’, loog ik.

Ze keek naar de diepe lijnen die de snaren in haar vingers hadden gedrukt.

‘Heb jij dat ook?’

‘Nee, niet meer. Ik speel zo vaak gitaar dat ik eelt op mijn vingertoppen heb gekregen. Veel oefenen, dan krijg je vanzelf meer kracht in je vingers en worden ook jouw vingertoppen hard’, zei ik bemoedigend.

‘Mag ik je vingertoppen eens voelen?’

Ik stak mijn hand naar haar uit. Ze bevoelde iedere vingertop aandachtig door eroverheen te aaien. Haar aanraking bracht me van mijn stuk. “Just seventeen”, dacht ik en kuchte mezelf terug in mijn rol van gitaarleraar.

‘Nu het C akkoord’, ging ik verder.

Met hervonden kracht pakte ze opnieuw het A mineur akkoord en keek hoe ik het C akkoord voordeed. Het verplaatsen van haar ringvinger naar een andere positie kostte haar weinig moeite en het akkoord klonk redelijk.

‘Deze wordt lastiger. Het D akkoord.’

Ik zag hoe haar vingers in de knoop raakte toen ze mij na wilde doen en legde mijn gitaar op de grond om haar te helpen. Ik tilde haar vingers boven de juiste positie op de hals en voelde weer dezelfde sensatie als daarnet toen we elkaar aanraakten. Een trilling in mijn lichaam die slapende vlinders in mijn buik wekte.

‘Jeetje, deze is moeilijk, ik kan bijna geen kracht zetten.’

‘Misschien moeten we even pauzeren. Als je te lang doorgaat raak je alleen maar gefrustreerd. Heb je trek in een kopje thee?’

In de keuken vulde ik de fluitketel en stak het gas aan.

‘Wat een prachtige foto’s heb je aan de muur hangen, heb jij die gemaakt?’, riep ze vanuit de kamer.

Terug met de thee, kwam het gesprek op fotografie, de studie fotografie die ik aan de Rietveld academie had gevolgd en op de fotostudio die ik samen met mijn jeugdvriend Ronald had en met wie ik ook in de band speelde.

‘Ik wil ook naar de Rietveld als ik klaar ben met middelbare school’, zei ze.

De woorden “middelbare school” confronteerde me opnieuw met haar leeftijd en liet de vlinders neerstrijken. Opnieuw

kuchte ik mij terug in mijn rol en vervolgde de les, ze moest tenslotte nog de akkoorden F en E leren zodat ze thuis “The house of the rising sun” kon gaan oefenen. Met een serieuze blik en rimpels in haar voorhoofd deed ze haar best. De akkoorden die ze aansloeg klonken nog steeds als geritsel.
‘Stop eens even.’

Ik nam haar linkerhand in de mijne en bekeek haar nagels.
‘Je nagels zijn te lang, daardoor zet je je vingertoppen schuin op de snaren.’

Ze kneep even zachtjes in mijn hand toen ik de hare losliet.
De vlinder probeerde weer op te stijgen.

‘Ik zal het akkoordenschema voor je tekenen zodat je weet welke vinger je waar moet neerzetten.’

‘Wat lief van je.’

Met een blocnote en pen nam ik plaats op de stoel aan het kleine tafeltje bij het raam. Een lentebries bladerde even door de blaadjes van het blocnote en bepaalde op welk blanco blaadje ik het akkoordenschema moest tekenen.

‘Zal ik dan nog wat thee inschenken?’, vroeg ze.

Terwijl ik aan het tekenen en schrijven was, hoorde ik haar bezig in de keuken. Ze ruimde de afwas uit het afdruiptrek op.
‘Wat een lekker huis heb je’, zei ze toen ze de thee voor me neerzette.

Ik gaf haar het blaadje met de uitgewerkte akkoorden.

‘Het cijfer dat ik onder elk akkoord heb geschreven, is het aantal keer dat je het akkoord moet aanslaan. Elke dag twee

keer een kwartiertje oefenen. Overdrijf het niet anders gaat het oefenen tegenstaan.'

Ze knikte gedwee.

'Wil je een nieuwe afspraak maken, of laten we het hierbij?'

'Ja graag, zaterdag. Kan dat?'

'Zo snel al? Dan heb je amper kunnen oefenen.'

'Weet ik, maar ik wil je snel weer zien.'

De vlinder liet zich weer voelen.

'Zelfde tijd? Blijf je dan ook eten?', zei ik in een opwelling.

Bij het weggaan gaven we elkaar een vluchtige zoen op de wang. De lente zat in haar haren, rook ik.

's Avonds, aan de telefoon, vertel ik Ronald over de gitaarles die ik Molly heb gegeven.

'Wie is Molly nou weer? Is dat soms dat meisje waarmee je buiten stond te praten op Koninginnedag?'

'Inderdaad.'

'Bedoel je met gitaarles "gitaarles", of iets anders?', vraagt Ronald die mij door en door kent.

Lacherig antwoord ik dat het natuurlijk alleen om gitaarles gaat en dat ze te jong is voor iets anders. De werkelijkheid is dat "She was just seventeen" een andere lading heeft gekregen en ik me geen raad weet met wat Molly bij me heeft losgemaakt. Sinds die gitaarles spookt ze de hele tijd door mijn hoofd, een meisje nog. Ik zou me moeten schamen en doe mijn best dat ook te doen, maar de vlinders blijven fladderen. Ik lijk verdomme wel verliefd. Rusteloos pak ik mijn

gitaar, speel vijf minuten en leg hem weer weg. Pak een boek en leg het terug nog voor ik een pagina heb uitgelezen. De TV weet me niet te boeien en naar het café gaan past niet bij mijn stemming. Ik heb geen behoefte om andere mensen te zien. Liggend op mijn bed zoek ik naar antwoorden, maar vindt alleen mitsen, maren en vooroordelen in het wit van het plafond.

De volgende morgen is er geen vlinder meer te bekennen. Door de ontwakende stad fiets ik naar onze studio. Door het zachte, gele licht dat in de grachten weerkaatst zijn de bruggen en doorkijkjes over het water vandaag mooier dan ooit. Ik maak er wat foto's van met de Minox camera die ik altijd bij me heb. Het wordt hard doorwerken vandaag. We moeten de boeken fotograferen voor de najaar catalogus van "Boek en Plaat", een van onze vaste opdrachtgevers. Dodelijk saai werk dat erg goed betaald. Eerlijk gezegd valt het vak van fotograaf me vies tegen. Het lijkt in niets op wat ik op de Rietveld academie heb geleerd. Er is niets kunstzinnigs aan het fotograferen van boeken, platen of bakstenen van het Hillegoms formaat voor catalogi. Mijn docent op de Rietveld had me destijds al gewaarschuwd. "Als je in het verkeerde circuit terechtkomt, krijg je van de artdirector een transparant waarop getekend is hoe hij het wil hebben. Het transparant kun je op het matglas van de camera plakken en de items in zijn getekende ontwerp schuiven". Cees, mijn docent, heeft helemaal gelijk gekregen, Ronald en ik doen niet anders.

Zelfs mijn stageperiode als fotograaf bij IBM was dynamischer. Naïef blijf ik hopen dat op een dag zomaar de telefoon rinkelt voor een echte leuke foto opdracht, een reisreportage ofzo. Wat de pijn enigszins verzacht is dat we met het domme werk dat we doen scheppen geld verdienen. Zo'n opdracht als vandaag levert genoeg op om de rest van de week niets te doen. Wat nou als ik zou stoppen met studiofotografie en de wijde wereld in zou trekken? Ik zou de foto's van mijn reizen aan de Avenue kunnen verkopen, net als mijn held Jan Cremer? Ik zou er, net als Jan, bij kunnen schrijven. Misschien moet ik dat eens gaan proberen, schrijven en fotograferen.

Om maar iets te doen te hebben, dweil ik de zwart wit geblokte keukenvloer voordat Molly vanmiddag voor haar tweede gitaarles komt. De hele dag heb ik al het zenuwachtige gevoel dat ik als kind op de dag van Sinterklaasavond had. Weten dat je cadeautjes krijgt, maar niet welke. Bij de slager in de Willemsstraat, die "Die Rooie" wordt genoemd, heb ik tartaartjes gekocht die ik vanavond met aardappelkroketten en sperziebonen voor ons ga maken. In tegenstelling tot de meeste van mijn vrienden, heb ik plezier in koken. Bij de snackbar, een paar panden verderop in de straat, kom ik zelden.

Als ik vanuit mijn keukenraam naar beneden kijk of Molly er al aankomt, zie ik haar bij mijn voordeur staan met haar gitaar op de rug. Ze doet geen aanstalten om aan te bellen, maar

kijkt op haar horloge. Stipt om twee uur gaat de bel. Ik trek de deur open en knip het licht aan. In de deuropening zoenen we elkaar weer kort op de wang. Gelukkig, haar kus doet me niets. Geen fladderende vlinders.

‘En, heb je veel geoefend?’, vraag ik.

Ze laat me haar linkerhand zien. Haar nagels zijn kortgeknipt. ‘Volgens mij krijg ik al een beetje eelt op mijn vingers. Hier, voel maar eens.’

Als ik aan haar vingers voel, roeren de vlinders zich onmiddellijk. Een korte sensatie die ik onmiddellijk de kop in druk. Verbeeld ik het me, of zag ik haar bovenlip trillen toen ik haar aanraakte? Ik zet een glas water voor haar neer op het Perzisch tapijt en neem zelf plaats op de stoel die ik bij het raam heb gezet. Het is een warme dag met witte watten wolkjes aan een blauwe hemel zoals je die tekent als kind. Ik heb alle ramen weer opengeschoven om wat verkoeling te krijgen. Een brutale duif kijkt koerend vanaf de vensterbank naar binnen. Straatgeluiden van spelende kinderen en opgevoerde brommers drijven op een lentebries mijn kamer in. Ik ga in zo’n positie zitten dat tante Alie, die altijd uit het raam aan de overkant hangt, kan zien dat ik me keurig gedraag en me niet aan mijn leerling vergrijp. En terecht want Molly is uitdagend, zomers, gekleed. De rafels van haar afgeknipte spijkerbroek vestigen de aandacht op haar dijen en door het armsgat van haar witte bloesje zonder mouwen kan ik iets van haar borstjes zien. Ik draai mijn gezicht af om de verleiding te mijden.

‘Zullen we beginnen?’

Plagend langzaam stroopt ze met haar slanke handen het foedraal van de gitaar af en aait met één hand van de basis van de hals naar de kop. Ik neem de gitaar van haar over en stem de lage E-snaar met die van mijn gitaar. Dan doe ik haar voor hoe ze, door op de juiste fret te drukken, voortaan zelf haar gitaar kan stemmen. Ze kijkt aandachtig hoe mijn vingers de weg over de hals van haar gitaar vinden.

‘Wat heb je mooie handen’, zegt ze.

‘Bij de les blijven’, antwoord ik streng en geef haar de gestemde gitaar terug.

Ze lacht, pakt de gitaar van me over en raakt elke snaar even aan.

‘Een Aap Die Geen Bananen Eet.’

Het pakken van akkoorden gaat haar een stuk beter af dan de vorige keer. Ze heeft duidelijk geoefend. Ik speel met haar mee en pak sommige akkoorden in barré.

‘Hè, jij doet heel iets anders dan ik, maar toch klinkt het hetzelfde’, zegt ze.

Door mijn positie op de stoel en de hanglamp die deels tussen ons in hangt, zie ik niet goed wat ze doet en ga tegenover haar zitten. Ze probeert mijn barré grepen na te doen en raakt de controle over haar vingers kwijt. Ik laat haar klungelen, haar aanraken wekt de vlinders uit hun slaap weet ik inmiddels.

‘Wil je me vandaag leren wat ik met mijn rechterhand moet doen?’

‘Dat is goed’, antwoord ik en denk aan iets anders dat ze met haar hand kan doen dan gitaarspelen.

‘Wat is je keuken netjes, heb je de vloer gedweild’, zegt ze als ze thee voor me neerzet.

‘Ja, omdat jij vandaag zou komen.’

Door die simpele opmerking verandert de toon van ons gesprek.

‘Dus je vindt me leuk?’, vraagt ze.

Verdomme, dit gaat helemaal anders dan ik me had voorgenomen, denk ik en floep eruit dat ik haar erg aardig vind. De rest van de gitaarles zit vol met flirterige toespelingen en complimentjes naar elkaar. De vlinders in mijn buik maken plaats voor een complete volière met vogels die kwetterend en kwinkelerend van zich laten horen. Als Molly naar huis is, ben ik trots op mezelf omdat ik me in heb weten in te houden en geen gebruik heb gemaakt van de situatie. Ik heb haar wel met een vinger aangeraakt. Meerdere keren zelfs, maar dat hoorde bij de les. Woensdagmiddag komt ze weer en blijft dan ook weer eten. Ze vond mijn eten heerlijk.

Terwijl we samen, na het fotograferen van alweer een partij boeken, de fotostudio aan kant maken, deel ik mijn twijfel met Ronald over wat we aan het doen zijn met ons talent. Ik zeg hem dat de simpele fotografie voor boeken, platen- en geschenkenfolders mij het plezier in fotograferen ontnemt. Ondanks dat Ronald wel tevreden is met het werk wat we

doen, spreken we af om beiden tijd te steken in het maken van een portfolio met vrij werk. We hebben tenslotte een studio en alle apparatuur die je maar bedenken kunt om op de dagen dat we niet in opdracht werken, onze creativiteit de vrije loop te laten. Blij dat ik mijn hart heb kunnen luchten en een positieve draai aan onze toekomst heb kunnen geven, fiets ik naar huis om even snel wat te eten. Zo direct zal ik Ronald weer zien als we gaan repeteren met The Closets.

Onwaarschijnlijk, maar waar, onze repetitieruimte is het koetshuis van Huize Frankendael. Een statig 17de-eeuws buitenhuis met barokke voorgevel aan de Middenweg waar Flip, onze bassist, met zijn familie woont. Alleen de drinkbakken voor de paarden aan de wanden herinneren aan de functie die onze repetitieruimte in een ver verleden had. Nu staan er versterkers, boxen, een drumstel, een Fender Rhodes piano, gitaren en microfoons. Na het repeteren en bijschaven van ons repertoire, speel ik het nummer “Lovely Molly” voor. Een liedje dat ik geschreven heb direct nadat Molly, na haar tweede gitaarles, naar huis ging. In het nummer spreek ik mezelf moed in om me niet te laten leiden door vooroordelen over leeftijdsverschil. Het nummer staat als een huis en wordt opgenomen in ons vaste repertoire. Ik vraag me af of mijn vrienden in de band überhaupt naar de tekst hebben geluisterd. Ik krijg namelijk geen begrip voor mijn situatie, zelfs geen sneer.

Ik heb de behoefte om mijn jeugdvriend Lex over Molly te vertellen. Hij heeft, toen hij op zichzelf ging wonen, een tijdlang een vriendin gehad die veel ouder was dan hij. “Op een oude fiets moet je het leren” zei ik toen omdat ik de vrouw die hem ontmoagde wel heel oud vond. Toch, als hij weleens vertelde wat hij allemaal met haar moest doen in bed, was ik jaloers op hem. Hij wist opeens veel meer over het liefdesspel dan ik. Een voorsprong die ik maar moeilijk kon verkroppen. Lex woont in een kraakpand dat permanent in verbouwing is. De ene keer worden er barricades tegen een dreigende ontruiming gebouwd, de andere keer wordt er een galerie in het souterrain gebouwd, dan weer wordt er een geluidsstudio met een zwevende vloer gebouwd. Na de nodige drank en slap ouwehoeren over kunst en de krakersbeweging, breng ik het gesprek op leeftijdsverschil tussen minnaars.

‘Het klinkt alsof je verliefd bent’, zegt hij. ‘Heb toch schijt aan wat andere mensen ervan vinden.’

Zijn woorden bevestigen wat ik zelf al dacht, maar niet naar durf te handelen. Nu hij toch in de raadgevers rol zit, deel ik ook mijn twijfel over mijn werk als studiofotograaf met hem. Hij herkent mijn gevecht. Als beeldhouwer doet hij soms smeedwerk of verbouwingen om zijn hoofd financieel boven water te houden. Maar Lex heeft veel meer drive dan ik om te willen creëren en beschikt over de vaardigheid zich in de markt te zetten. Het heilige vuur dat ik mis.

‘Het was niet slim van je om met iemand die ook fotografeert in zee te gaan. Volgens mij heb je dat gedaan uit piëteit

omdat Ronald niet werd toegelaten tot de academie en misschien ook wel omdat je het in je eentje niet durfde.' Lex heeft gelijk, alleen had ik het niet gedurfd. Bovendien heeft Ronald een rijbewijs en een auto. Beiden noodzakelijk om in het land foto's te maken over hoe bakstenen van het Hillegoms formaat zijn gebruikt in huizen en gebouwen.

3 Zondig

‘Waarom heb je eigenlijk geen vriendin?’, vraagt Molly.

‘Omdat ik jeukend bloed heb en steeds weer op reis wil, met name naar het noorden’, antwoord ik.

Ze slaat het portfolio met mijn commerciële werk dicht en pakt de doos met mijn vrije werk.

‘Ik begrijp wel dat je daar steeds weer naar toe wilt, wat is het prachtig daar’, zegt ze als ze mijn landschapsfoto’s van Noord-Noorwegen ziet.

Stuk voor stuk neemt ze de op zwart karton geplakte foto’s uit de doos, bekijkt ze aandachtig en verandert soms de kijfstand door haar armen te strekken.

‘Was dit meisje je vriendin in Noorwegen, ze kijkt zo verliefd in de lens’, vraagt ze als ze de portretten bekijkt die ik van Taïna heb gemaakt.

‘Dat hoopte ik, maar Taïna bleek niet op mannen te vallen’, antwoord ik met een gelaten glimlach.

Molly kijkt opgelucht en bladert verder door de doos vol herinneringen aan mijn tijd in Tromsø.

‘Iedereen gaat naar Ibiza, Marokko, Israël, India en Afghanistan, maar jij naar Scandinavië. Waarom?’, vraagt ze.

In het kort vertel ik haar hoe ik door het lezen van “Nooit meer slapen” het idee opvatte om W. F. Hermans achterna te reizen naar Noorwegen en daar aangekomen, verliefd werd op het noorden.

‘Maar waar werd je dan verliefd op?’

‘Het bijzondere licht dat lange schaduwen geeft, de onmetelijke natuur, de stille eenzaamheid en de bijzondere mensen die ik er ontmoette. Eigenlijk kan ik het niet uitleggen, je moet het ervaren’, antwoord ik.

Ik vertel haar over mijn "satori", de religieuze ervaring waar ik blijkbaar naar op zoek was toen ik uit Slotervaart vertrok om mijn voornemen waar te maken, hoe ik de wereld anders ben gaan zien en daar heb gevonden wat ik zocht. Ze knikt begrijpend, maar vraagt niet naar wat ik zocht of wat ik gevonden heb.

‘Dus geen vaste vriendin?’, vraagt ze nogmaals.

‘Nee’, zeg ik en laat achterwege haar over mijn vele vriendinnen voor één nacht te vertellen.

‘Ik heb laatst een liedje voor je geschreven. We spelen het met The Closets’, zeg ik en pak mijn gitaar.

Ze legt de foto’s terzijde, kijkt me verwachtingsvol aan en luistert naar het liedje dat ik voor haar zing. Bij uitklinken van het laatste akkoord zie ik dat er tranen in haar ogen staan.

‘Is het zo slecht?’

‘Nee, het is juist heel mooi. Meende je wat je zong?’

‘Ja, dat meen ik. Ik zou willen dat we samen kunnen zijn, maar ik ben veel ouder dan jij. Daar krijg ik gedonder mee en bovendien heb ik je niet eens gevraagd of jij wel iets met mij wilt.’

‘Ik zou niets liever willen. Je denkt toch niet dat het mij om gitaarspelen gaat?’, zegt ze.

‘Laten we het daar toch maar bij houden’, antwoord ik en trek me terug in de keuken om het gesprek te ontwijken.

Terwijl ik bolognese saus maak, komt ze achter me staan, slaat haar armen om me heen en vlijt haar hoofd tegen mijn rug, een vleugelslag van een vlinder die een storm veroorzaakt.

‘We kunnen het toch stiekem doen. Niemand hoeft toch te weten dat we een stelletje zijn’, zegt ze.

Ik draai me om en vindt haar mond. Onze tongen raken elkaar en ik voel haar tot in het puntje van mijn tenen. Ze smaakt zondig lekker en naar meer. Ik draai het gas onder de saus uit, trek het rolgordijn in de keuken naar beneden zodat Tante Alie aan de overkant ons niet kan zien en zoen haar opnieuw.

‘Kom, laten we op bed gaan liggen’, zegt ze en trekt de rolgordijnen in de kamer naar beneden.

‘Is dat wel een goed idee? Heb je weleens geneukt?’, vraag ik.

‘Ja, twee keer. Maar daar was niets aan.’

Ik krijg het Spaans benauwd. Ik had mezelf zo voorgenomen het niet zover te laten komen. En nu, door een liedje voor haar te zingen, heb ik een deur opengezet die ik beter gesloten had kunnen houden.

‘Ik ga eerst het eten afmaken’, en zet het gas onder de pannen weer aan.

Tegenover elkaar zittend op het Perzisch tapijt, eten we spaghetti met bolognese saus. Tussen ons staat een enorme olifant met een stijve lul in de kamer.

‘Zijn we nu een stelletje?’, vraagt ze.

‘We zijn een stelletje stiekemerds’, antwoord ik.

Ze krult zich om me heen en omsluit me met een arm en been.

‘Deed ik het goed?’, fluistert ze in mijn oor.

‘Het was heerlijk, vond jij het fijn?’, antwoord ik.

‘Ik weet het niet. Ik was bang dat het pijn zou doen zoals de vorige keren, maar jij was juist heel lief voor me. Het is in ieder geval makkelijker dan gitaar spelen. Zullen we nog eens oefenen, of gaat het dan tegenstaan?’

We vrijen nog een keer en nog een keer en vallen dan in elkaars armen in slaap.

Het bed is smal waardoor ik wakker word als ze zich omdraait. Ik stap voorzichtig over haar heen en trek het onderschuif bed uit om daarop verder te slapen. Ze wordt wakker van mijn gerommel.

‘Heb ik iets fout gedaan? Irriteer ik je?’, zegt ze met schrik in haar ogen.

‘Het heeft niets met jou te maken, maar ik moet me vrij kunnen bewegen zonder rekening met iemand anders te houden’, antwoord ik. ‘Wil je nu nog steeds een stelletje zijn?’

'Ik heb koffie voor je gezet, of wil je liever thee', zegt ze als ze me 's ochtends wakker maakt met een kus. 'Zal ik een eitje voor je bakken?'

Hoe lief ze het ook bedoelt, dit is precies waar ik niet tegen kan. Ik doe het liefst alles op mijn eigen tempo en op mijn eigen manier. Als ik dat tegen haar zeg, gaat ze uit het lood geslagen op de rand van het bed zitten.

'Misschien komt het door mijn linkshandigheid dat ik van jongs af aan al alles op mijn eigen manier moet doen, misschien komt het door het reizen, misschien heb ik bindingsangst, misschien komt het omdat ik me had voorgenomen het niet zover te laten komen. Het ligt echt niet aan jou, het ligt aan mij', zeg ik.

Er verschijnen tranen in haar ogen.

'Ik bedoel het niet lullig', zeg ik en neem haar in mijn armen.

'Sorry, ik zal er rekening mee houden de volgende keer, er komt toch een volgende keer?', vraagt ze onzeker.

'Ja, graag, ik ben gek op je. Misschien moeten we allebei even wennen aan deze situatie.'

De telefoon rinkelt het ongemakkelijke moment aan stukken.

'Met mevrouw Lint', zegt een afgemeten stem. 'Ik wil mijn dochter graag spreken.'

Molly neemt aarzelend de hoorn van me over. Haar stem klinkt timide nu ze met haar moeder praat.

'Het spijt me mama, ik was de tijd vergeten. Er reden geen bussen meer, dus ben ik blijven slapen. Je zou toch niet willen dat ik 's nachts alleen over straat loop te zwerven? Ja,

je hebt gelijk, ik had moeten bellen. Duizendmaal excuus', hoor ik haar zeggen.

De zonde van afgelopen nacht vult elke hoek en kier van mijn halve woning met schuldgevoel en schaamte. Ik moet stoppen met Molly bedenk ik, nu op dit moment. Maar ik geef haar een knuffel. Met een "Ik bel je snel", gaat ze mijn deur uit.

In de keuken heeft ze alles opgeruimd en staat de koffie nog boven het waxinelichtje waarvan het vlammetje blauw flakkert en bijna dooft. Ik drink nog een kop van haar koffie voordat ik de bedden opmaak en het onderschuif bed weer onder het vaste bed schuif. Ik ruik nog even aan de lakens waar zij net tussen lag. De geuren van seks, zomer en verlangen vullen me met inspiratie. Ik pak mijn gitaar en schrijf een liedje over mijn verwarring. "Only love".

In de multomap met akkoordenschema's dat nog op het tafeltje ligt, vind ik een aantal akkoordenschema's die Tore voor me heeft getekend toen ik drie jaar geleden in Tromsø was. Ik tokkel het eerste couplet van "Karlsøy i Troms", een prachtig klaaglied over de teloorgang van het eiland Karlsøy. Onmiddellijk steekt de heimwee naar het noorden de kop op. Ik mis de zon die zomers, boven de poolcirkel, zeventig dagen niet ondergaat. Ik mis de overweldigende natuur en de stille eenzaamheid. Ik mis de vrienden en vriendinnen die ik er had. Ik klik het papiertje terug in de multomap en blader naar het volgende schema, "De ballade over Fredrik Åkare en het

zoete meisje Cecilia Lind”. Een nummer van Cornelis Vreeswijk dat ik voor het eerst hoorde op een midzomernachtfeest datzelfde jaar. Lachend schud ik mijn hoofd als ik de tekst, die ik vanbuiten ken, hardop voorlees. Hoe kon ik zo doof zijn voor de boodschap die het universum mij al een paar weken toe schreeuwt. De achternaam van Molly is ook Lint. Misschien omdat de uitspraak in het Zweeds klinkt als “lient” en niet als “lint”. Mijn hart slaat een slag over, in dit lied worden Molly en ik bezongen, althans de strekking is hetzelfde. De wonderschone ballade handelt over de oudere Fredrik, die op de muziek van een accordeon en een bas, danst met een meisje dat Cecilia Lind heet. Ze is bijna zeventien. Ze dansen wang tegen wang onder een maan die van glas lijkt te zijn. Met gesloten ogen dansen ze dicht tegen elkaar aan. Tijdens het dansen leidt hij haar en zij volgt, licht als de wind. Ze bloost als hij zegt dat ze zo lekker ruikt. Hij voelt haar slanke middel in zijn armen en haar kleine, stevige borsten tegen zich aan.

‘Wat ben je mooi’, zegt hij.

Dan is de dans voorbij. Gelukkig wonen ze bij elkaar in de buurt. Als Fredrik haar naar huis brengt, vraagt zij bij het hek voor haar huis, of hij haar wil kussen. Fredrik schaamt zich voor zijn gevoelens voor het jonge meisje, toch kust hij haar. Terwijl hij haar kust, denkt hij: Ik ben al oud, maar de maan is nieuw. Ja, ik ben al oud en de liefde is blind.’ Dan drukt Cecilia zich tegen hem aan en zegt: ‘Ik word snel zeventien, toe, kus me nog een keer.’

Ik speel de akkoorden en zing de tekst die Tore voor me heeft opgeschreven. Cornelis Vreeswijk en zijn ballades lopen al jaren als een rode draad door mijn leven. Ik laat me door hem inspireren bij het tekstdichten, speel zijn liedjes na en heb zijn enige Nederlandstalige LP grijsgedraaid. En blijkbaar kent hij mij ook, want dat Cornelis via het lied over Cecilia Lind het woord direct tot mij richt, is opmerkelijk.

Ik ben bang dat ik Molly voorlopig niet meer zal zien. Haar smoesje dat ze naar gitaarles gaat, zal niet meer worden geloofd. Eigenlijk maar goed ook dat haar ouders er een stokje voor steken. Molly is een onmogelijke liefde. Een eendagsvlinder die me even verwonderde met haar kleurrijke vleugelslag. Dat ik haar moet missen, zal een goede inspiratie zijn voor het schrijven van liefdesliedjes en misschien zelfs voor een Hazes-achtige smartlap.

Er zit iets masochistisch lekker in om me vol overgave in mijn liefdesverdriet te storten. Ineens beschrijven songteksten, die ik al jaren gedachteloos meezing, precies wat ik voel, of zou moeten voelen. De hoofdrol spelen in het universele drama van liefdesverdriet is heerlijk en maakt dat ik wil creëren. Schrijven, fotograferen, muziek maken, schilderen. Molly is mijn muze. Vervult van heerlijk zelfmedelijden, bedenk ik dat ik misschien het roer volledig om moet gooien en weg moet gaan uit Amsterdam. Misschien moet ik boerenknecht worden in het noorden van Zweden of Noorwegen, waar niemand mij kent. In de Mazzo heb ik ooit iemand ontmoet die dat gedaan

heeft. Als ik hem weer eens zie zal ik hem vragen hoe hij dat heeft aangepakt.

Op zoek naar tekens van het universum, een bevestiging om weer naar het noorden te reizen, begin ik voor de tweede keer aan “Nooit meer slapen”. Toen ik het boek voor het eerst las en ik besloot de tocht die Hermans beschrijft na te doen, had ik me goed voorbereid door Noors te leren en in weer en wind buiten te slapen op het balkon van mijn ouderlijk huis in Slotervaart. In tegenstelling tot Alfred, de hoofdpersoon uit het boek, ontbrak het mij in het noorden aan niets en werd ik niet belaagd door wolken vol prikgrage muggen. Sterker nog, in al die tijd dat ik in het noorden was, werd ik slechts één keer geprikt. Ik hield er jeukend bloed aan over. Steeds weer moet ik op reis, nooit heb ik rust. Net als Jan Cremer ben ik altijd op zoek naar nieuwe horizonten.

Ik deel mijn inzicht over jeukend bloed met Coen, een belezen kennis uit café de Pieter. Hij raadt mij aan “Het dak van de hemel” van Paul Bowles te lezen.

‘Misschien geneest het je van je jeukend bloed, misschien wordt het juist erger. Bowles beschrijft in dat boek, hoe de arrogante, materialistische westerse mens zichzelf in problemen brengt in den vreemde en daar op eigen houtje uit moet komen, of moet kiezen het noodlot zijn gang te laten gaan’, zegt hij.

Mijn mentale staat laat te wensen over. Ik ben zwartgallig, luister en speel de blues en heb nergens zin in. Ik drink veel en lig, op de dagen dat we geen foto opdrachten hebben, vaak tot in de middag in bed te lezen in boeken waar ik niet vrolijker van word. Ik weet dat ik mijn lethargie moet doorbreken, ik weet alleen niet hoe.

“Mens sana in corpore sano” lees ik op een geëmailleerd reclamebord voor Pleegzusterbloedwijn bij de drogist en koop met enig cynisme een fles om mijn algehele gesteldheid te verbeteren. Zou het zo makkelijk zijn? Iedere dag wat van de Bloedwijn drinken, een beetje sporten en mijn geest en lichaam worden weer gezond? Het is het proberen waard. Vijfmaal per week sta ik ‘s ochtends, met een opgerold handdoekje met daarin mijn zwembroek onder mijn arm, te wachten tot het Marnixbad opengaat om er baantjes te trekken. Na de eerste week begin ik te voelen dat de regelmaat van het vroege opstaan en het zwemmen mij goed doen. Na de derde week voel ik hoe de kracht en levenslust in mij terugkeren. Het bijna dwangmatig denken aan Molly raakt op de achtergrond. Zo af en toe belt ze me vanuit een telefooncel zodat haar ouders niet merken dat we nog steeds contact met elkaar hebben. Telkens vraagt ze wanneer we elkaar weer kunnen zien, wanneer we weer met elkaar kunnen slapen. Ik zou “Nooit meer samen slapen” moeten zeggen, maar doe dat niet. Ik wil haar op de reservebank houden.

Ik moet vaak aan Linda denken, een witte heks, die ik ontmoette op mijn eerste reis naar het noorden. Een oude vrouw die alleen met haar hond in een Noors woud woont. Sinds ze mijn handen heeft gelezen ben ik me gaan verdiepen in esoterische zaken. Door de intense gesprekken die ik met haar had, ben ik veel over mezelf te weten gekomen. Ze keek dwars door mij heen, ze zag mij als geen ander en leerde mij de noden, driften, angsten en onzekerheden te herkennen die mijn leven bepalen. Ik zou willen dat ik weer even met haar van gedachten kon wisselen, dat ze de lijnen in mijn handen opnieuw zou duiden. Linda zou me vast en zeker op het goede spoor weten te zetten wat betreft Molly en mijn werk als fotograaf.

Na mijn ontmoeting met haar heb ik toen ik terug was in Nederland de hele Lekturama serie “De grote mysteriën” aangeschaft om beter te begrijpen wat ze in mijn handen zag. De boeken staan in de nis boven mijn bed, de ruggen zwart glanzend naar het licht gericht. Sommige titels trekken mij niet aan, met name die met sensatie titels als “Mysterieuze monsters” en “Raadselachtige verdwijningen”. Ik loop met mijn vingers over de glanzende ruggen en trek het boek dat over toekomst voorspellen gaat uit de rij in de hoop daar de routebeschrijving te vinden van het pad dat ik moet gaan nu ik twijfel heb over Molly, mijn werk als fotograaf en in Nederland wonen of naar het noorden te gaan. Ik ben uit balans, alles wankelt op dit moment. Bladerend door het boek verbaas ik me over de hoeveelheid methoden die het boek behandelt om

de toekomst voorspellen. Het werpen van runenstenen, de vlucht van vogels, sterrenbeelden, vlammen lezen, het duiden van wolkenformaties, het lezen van theebladeren en koffiedik, het werpen van botten en nog tientallen andere manieren om inzicht te krijgen van wat de toekomst in petto heeft. Ik lees het allemaal. Echter, het boek is een opsomming van methoden. Het geeft geen uitleg hoe ik de verschillende uitingen van synchroniciteit moet interpreteren. Het makkelijkst lijkt het gebruik van een zwarte spiegel of een kristallen bol. Ze zouden mij, wanneer de mist is opgetrokken, een duidelijk beeld moeten geven van de toekomst, alsof ik naar een film kijk. Omdat ik geen glazen bol heb, noch een zwarte spiegel heb, vul ik een ontwikkelschaal met water wat volgens het boek ook zou moeten werken en trek me terug in mijn donkere kamer. In het duister staar ik naar de reflecties op het oppervlak van het water in de hoop dat de film start die mij de weg wijst. Behalve een lichte trilling in het water als er een vuilniswagen door de straat rijdt, gebeurt er niets. Ik hoor alleen het kleppen van de brievenbus in het trapportaal. Als ik even later de trap afloop om te zien wat de postbode door de brievenbus heeft geschoven, zie ik tussen de huis-aan-huisbladen een brief op de kokosmat liggen. Molly? Dan herken ik het handschrift van degene die mijn adres op de voorkant van de envelop heeft geschreven. Het is een brief van Stine, een vriendin uit mijn Rietveld tijd. In de brief vraagt ze of ik er wat voor voel mijn vrije werk te exposeren in hun nieuwe galerie in Odense waar zij en Jens hun

glasblaaskunst aan de man brengen. Blijkbaar was alleen al het bladeren in het boek "Toekomst voorspellen" genoeg om mijn levenslot te veranderen. Natuurlijk wil ik er mijn werk tentoonstellen. Ik ben dolblij met haar uitnodiging. Wie weet ziet het Deense publiek wel de tovenaar met licht in mij, een meester van de compositie en vanger van het moment. In de brief raadt Stine me aan om de koffer of kist met mijn fotowerk als vracht vooruit te sturen. Uit ervaring weet ze dat dat grofweg honderd gulden kost. Maar zomaar honderd gulden uitgeven alleen om het mezelf makkelijk te maken, past niet bij mijn zuinige, Hollandse mentaliteit.

Stine's uitnodiging streelt mijn ego, het is de evenwichtsstok die mij weer balans geeft op het koord waarover ik loop. Ik heb tot de herfst de tijd om een collectie samen te stellen uit de honderden momenten die ik heb vastgelegd op lichtgevoelig materiaal.

Het afdrukken en inlijsten van mijn foto's is een heerlijke manier om weer op een positieve manier met fotografie bezig te zijn. Al snel vormt zich een selectie van mijn vrije werk. Als mij in de Mazzo gevraagd wordt waarom ik er niet meer elke avond aan de bar hang, zeg ik dat ik in oktober een overzichtstentoonstelling van mijn fotowerk in Denemarken heb en daar nogal wat voor moet doen. Al snel krijg ik een kring van opportunistische bewonderaars en nieuwe vrienden om me heen die mee willen liften op mijn succes. Het gaat weer goed met me. Ook al omdat de onderbuurvrouw van

Tante Alie, een stewardess die Marieke heet, regelmatig aanbelt om een kopje suiker te lenen.

Dat het “toeval” van het ene op het andere moment mijn koers veranderde, laat me niet los. Ik wil er meer van weten. De boekenafdeling van de Bijenkorf is goed gesorteerd in new age boeken die van elke leek een ingewijde beloven te maken. Als ik naar de platenafdeling ben geweest, ga ik er soms achterflappen lezen in de hoop er het boek met antwoorden te vinden. Dit keer trekt een Ankertje over piramide energie mijn aandacht.

“Dit Ankertje behandelt de stoffelijke piramide, de opbouw ervan, de afmetingen en een stukje geschiedenis. Het grootste deel echter handelt over energie. De auteur beschrijft de bijzonder gunstige werking van piramide water; hij geeft zijn ervaringen weer met opgeladen aluminiumfolie, dat onder andere pijn doet verdwijnen en verlamingsverschijnselen de kop indrukt. Slapen onder of boven een piramide ontspant, en men wordt fit en uitgerust wakker. Een piramide verdiept de meditatie en levert met telekinese, telepathie en pendelen onverwachte resultaten. Ook zijn er al ervaringen met wonen in een piramide. En natuurlijk worden de alom bekende voorbeelden van tuinieren, het bewaren van levensmiddelen, brandstofbesparing enzovoort behandeld. Voor de doe-het-zelver wordt de precieze piramidevorm uiteengezet, met materiaalkeuze, plaatsing en gebruik ervan. Voor alles wil dit helder geschreven boekje de lezer echter het begrip 'energie'

duidelijk maken om daarmee tevens een ingang te bieden tot het wezen van de piramide.” staat er op de achterflap.

Ik koop het Ankertje en lees het boekje in één keer uit. De volgende dag fiets ik naar Vlieger, de winkel voor papier en kunstenaarsbenodigdheden. Dit keer niet om passe-partout karton voor mijn expositie te kopen, maar om dik, wit karton aan te schaffen waarmee ik piramides ga maken volgens de instructies uit het boekje.

Nauwgezet volg ik de aanwijzingen op en knutsel drie piramides in elkaar. Gewapend met een kompas en een liniaal plaats ik de piramides op mijn deel van de gemeenschappelijke lattenzolder. Met een schoolkrijtje markeer ik de basis van elke piramide, zodat ik voortaan geen kompas meer nodig heb om een rib van de piramides naar het noorden te laten wijzen. Onder de eerste piramide plaats ik een fles gevuld met kraanwater om deze op te laden met de helende energie die door de piramide wordt opgewekt. Onder de tweede piramide leg ik een banaan, een appel en een sinaasappel. Volgens de beschrijving zouden deze niet moeten gaan rotten of schimmelen, maar indrogen als een mummie. Onder de derde leg ik een gebruikt scheermesje dat weer scherp zou moeten worden door de gecentreerde kosmische krachten.

Ik ben aan de afwas als de telefoon gaat. Met het schuim op mijn onderarmen neem ik de hoorn op.

‘Ben je thuis?’, zegt Molly.

Stom, ik had een smoes moeten verzinnen, of eerlijk moeten zeggen dat ik geen toekomst voor ons samen zie, maar zeg dat ik haar graag wil zien en dat ze altijd welkom is. Molly is als stoppen met roken. Eén trekje nemen, ééntje maar. Ik schrik even als ik de deur open en haar binnenlaat. Molly ziet er volkomen anders uit. Haar lange blonde haar is nu halflang en zwart geverfd. Ze draagt vormeloze, donkere kleren die haar vormen verhullen. Ze lijkt in niets op de Molly die bijna twee maanden geleden, timide en bedrukt, mijn huis verliet. Ik moet zoeken naar wat ik aantrekkelijk aan haar vond.

‘Ik was het helemaal zat om voortdurend nagefloten te worden door iedere kerel op straat’, zegt ze als ik vraag waarom ze haar uiterlijk heeft veranderd.

Ze klinkt boos op alles en iedereen.

‘Mag ik vannacht bij je blijven?’, vraagt ze.

Nog geen uur geleden was ik lekker bezig met het voorbereiden van mijn tentoonstelling en was er geen wolkje aan de lucht. Door haar vraag of ze bij mij mag blijven slapen is dat als een donderslag bij heldere hemel veranderd. Er hangt een donkere wolk vol narigheid boven haar.

‘Tijdens het eten kreeg ik ruzie met mijn ouders. Ik ben opgestapt en naar jou toe te gegaan. Ik wil niet meer terug naar mijn ouders’, zegt ze.

Waar de ruzie over ging vertelt ze niet. Ze is zwijgzaam, haar ogen staan verdrietig. Praten over wat er is gebeurd, wil ze niet.

‘Natuurlijk mag je hier vannacht blijven, eventueel morgen ook, maar daarna ga ik naar Denemarken om mijn expositie op te bouwen’, zeg ik.

‘Dat is lief van je.’

Om het luchtig te houden vertel ik honderduit over mijn plan meer van mijn expositie te maken dan alleen foto’s op een muur te hangen. Ze doet haar best enthousiast te klinken.

‘Kom je wel weer terug naar Amsterdam, terug naar mij?’, vraagt ze.

‘Hoezo?’

‘Je belt me niet. Het lijkt alsof je me wilt vergeten, alsof je weg wilt van hier naar die droomwereld van je in het noorden.’

‘Ik heb je niet gebeld om je niet in problemen te brengen’, zeg ik. ‘En ja, ik kom terug. Ik heb hier de studio die mijn bron van inkomsten is, mijn band, mijn vrienden en jou. Je zit diep in mijn hart’, antwoord ik.

Ze kijkt me hopeloos aan.

‘Loop eens mee naar zolder, ik wil je wat laten zien.’

Op zolder werpt het licht van een kaal peertje de schaduwen van de drie piramides enigszins schuin opzij, waardoor het lijkt of er zes piramides staan. Ze is verrukt van het schouwspel.

‘Dit is kunst, wat prachtig. Dit moet je doen in Denemarken.’

Ik til de piramides stuk voor stuk op en vertel haar over mijn experiment met piramide energie. De fles met water ziet er onveranderd uit en zou het waarschijnlijk moeten drinken om te merken of het water helende krachten heeft gekregen. De